

Sygn. akt III KK 484/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński

SSN Roman Sądej (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie K. W.,

o wydanie wyroku łącznego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 stycznia 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego,

od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 lutego 2015r., utrzymującego w mocy

wyrok łączny Sądu Rejonowego w G. z dnia 20 listopada 2014r.,

uchyla wyrok w zaskarżonej części (punkt pierwszy) oraz punkt pierwszy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w G. i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 572 k.p.k. postępowanie w tym zakresie umarza, jego kosztami obciążając Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 20 listopada 2014r. Sąd Rejonowy połączył kary jednostkowe orzeczone wobec skazanego K. W. następującymi wyrokami:

1. w sprawach Sądu Rejonowego II K 303/05 i VIII K 776/06 oraz wymierzył karę łączną 2 lata i 9 miesięcy pozbawienia wolności;
2. w sprawach Sądu Rejonowego VIII K 638/09, II K 622/10, VIII K 2/12 oraz w sprawach II K 206/08, XI K 673/11 (w punkcie II) i wymierzył karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. w sprawie II K 364/10 Sądu Rejonowego oraz w sprawie XI K 673/11 (w punkcie I) Sądu Rejonowego i wymierzył karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. w sprawach Sądu Rejonowego II K 1278/11, II K 388/12 oraz Sądu Rejonowego w sprawie II K 445/12 i wymierzył karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

nadto orzekł o odrębnym wykonaniu wyroków w pozostałym zakresie oraz o kosztach sądowych.

Orzeczenie to zostało zaskarżone przez obrońcę skazanego, który w apelacji zakwestionował rozstrzygnięcie w zakresie wysokości orzeczonych kar łącznych, zarzucając ich rażącą niewspółmierność i wnosząc w konkluzji o uchylenie wyroku łącznego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie jego o zmianę poprzez złagodzenie wymiaru kary łącznej.

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 25 lutego 2015r. zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy (pkt I), skazany został zwolniony od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (pkt II) oraz orzeczono w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz skazanego z urzędu (pkt III).

Od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kasację – na korzyść skazanego – wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w zakresie punktu pierwszego, którym utrzymano w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji. Zarzucił orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa karnego procesowego, to jest art. 433 § 1 k.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na tym, że Sąd drugiej instancji, rozpoznając apelację obrońcy skazanego, nie przekroczył z urzędu granic środka odwoławczego i utrzymał w mocy rażąco niesprawiedliwe

orzeczenie Sądu pierwszej instancji, który wyrokując w wyniku błędnego przyjęcia, że orzeczona na mocy wyroku Sądu Rejonowego z dnia 10 listopada 2006r., sygn. VIII K 776/06, kara pozbawienia wolności podlega wykonaniu, w konsekwencji z rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego, to jest art. 85 k.k. i art. 76 § 1 k.k. wymierzył karę łączną pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, podczas gdy skazanie orzeczona na mocy wyroku w sprawie VIII K 776/06 w chwili orzekania w przedmiocie wyroku łącznego uległo zatarciu z mocy prawa.

Formułując powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz utrzymanego nim w mocy punktu pierwszego wyroku Sądu Rejonowego i umorzenie postępowania w tym zakresie na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy rozważył co następuje.

Kasacja była oczywiście zasadna, co skutkowało jej rozpoznaniem w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Ma rację skarżący wskazując, że prawomocny wyrok Sądu odwoławczego zapadł z naruszeniem przepisów prawa karnego procesowego, to jest art. 433 § 1 k.k. w zw. z art. 440 k.p.k.

Sąd *ad quem*, dokonując instancyjnej kontroli wyroku łącznego i będąc zobowiązanym do objęcia nią także materii wykraczającej poza granice środka odwoławczego, niezasadnie zaakceptował wadliwe orzeczenie Sądu pierwszej instancji. Nie dostrzegł bowiem, że procedując w przedmiocie wyroku łącznego, Sąd *a quo* błędnie ustalił, iż spełnione zostały ustawowe kryteria do połączenia kar jednostkowych orzeczonych w sprawach II K 303/05 i VIII K 776/06. Przyjmując, że kara 2 lat pozbawienia wolności orzeczona w sprawie VIII K 776/06 miała charakter bezwzględny, połączył ją w punkcie pierwszym wyroku łącznego z bezwzględnymi karami 10 oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności (II K 303/05). Tymczasem akta wykonawcze do sprawy VIII K 776/06 wykazywały na zupełnie odmienną aniżeli określona przez Sąd *a quo* sytuację procesową skazanego. Wynika z nich jasno, że wyrokiem tego Sądu z dnia 10 listopada 2006r. K. W. został skazany za kradzież z włamaniem na kary 2 lat pozbawienia wolności oraz 30 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda, przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. zostało warunkowo zawieszona na okres

próby wynoszący 4 lata. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 18 listopada 2006r. Wprawdzie postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 20 stycznia 2011r. zarządzono wykonanie tej kary, jednakże w postępowaniu odwoławczym orzeczenie to zostało zmienione postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 29 marca 2011r. w ten sposób, że odmówiono jej zarządzenia (sygn. XIII Kzw 79/11). Zatem orzeczona wobec skazanego kara 2 lat pozbawienia wolności, po zmianie przez Sąd drugiej instancji, powróciła do kształtu nadanego jej na mocy wyroku skazującego, w którym orzeczono ją z zastosowaniem środka probacji, co już w toku dalszego postępowania zmianie nie uległo.

W takiej sytuacji zastosowanie znalazł przepis art. 76 § 1 k.k., zgodnie z którym po upływie okresu próby i dalszych 6 miesięcy przy braku okoliczności z art. 76 § 2 k.k. (postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 29 stycznia 2009r. o umorzeniu grzywny w nieuiszczonej części) skazanie to uległo zatarciu z mocy prawa. Podkreślić należy, że nastąpiło to jeszcze przed procedowaniem w przedmiocie wyroku łącznego.

Przyjęcie zatem przez Sąd Rejonowy w punkcie pierwszym wyroku łącznego za podstawę łączenia kar „kary niebyłej”, za taką bowiem należało uznać karę orzeczoną w sprawie VIII K 776/06, przekonuje o oczywistej zasadności twierdzenia autora kasacji, że zapadło ono również z rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego materialnego (art. 86 k.k. i art. 76 § 1 k.k., w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015r.).

Zainicjowana apelacją obrońcy skazanego kontrola instancyjna nie zrealizowała wymagań określonych w art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. Sąd *ad quem*, mimo iż wskazał w uzasadnieniu, że badał zaskarżone orzeczenie w zakresie szerszym, aniżeli wytyczony granicami środka odwoławczego (str. 4), nie uczynił tego w sposób dostatecznie wnikliwy. Skutkowało to niedostrzeżeniem okoliczności z art. 440 k.p.k. i utrzymaniem w mocy rażąco niesprawiedliwego wyroku łącznego. Powyższe uchybienie niewątpliwie spełniało kryteria z art. 523 § 1 k.p.k., gdyż miało rażący charakter oraz w sposób istotny wpłynęło na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Z tych przyczyn orzeczenie to w zaskarżonej części (pkt I) oraz utrzymany nim w mocy punkt pierwszy wyroku łącznego Sądu Rejonowego należało uchylić,

zaś na mocy art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 572 k.p.k. postępowanie w przedmiocie połączenia kar jednostkowych w sprawach II K 303/05 i VIII K 776/06 umorzyć.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 638 k.p.k.

kc